

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Oddělení ruského jazyka a literatury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2006

Česko-ruské kontakty v posledních letech (na materiálu ruských novin a časopisů)

Autorka: Tereza Švábová
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Marta Vágnerová Ph.D.
Studijní obor: Ruský a německý jazyk pro obchodní sféru
Ročník: IV.

Knihovna JU - PF

3 1 1 5 1 7 2 2 1 5

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
ODDĚLENÍ RUSKÉHO JAZYKA A LITERATURY

- 44 -

24/4 06 Jc

Česko-ruské kontakty v posledních letech (na materiálu ruských novin a časopisů)

Oddělení ruského jazyka a literatury

Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice

Úkolem mé práce byl překlad odborného textu z ruštiny do češtiny. V první části práce se zabývám teorií překladu, překladatelskými postupy a metodami, charakteristikou naučného a publicistického stylu a odborné slovní zásoby. V druhé části je překlad ruských textů do českého jazyka. Texty jsou zaměřeny na návštěvu ruského prezidenta Vladimíra Putina v České republice začátkem března 2006.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Marta Vágnerová Ph.D

Czech-Russian Contacts in Recent Years
(in Texts of Russian Newspapers and Magazines)

Department of Russian language and literature

Pedagogical Faculty, University of South Bohemia, České Budějovice

My assignment was translation of technical text from Russian into Czech.

In the first part of my work I dealt with the theory of translation, educational style, reportage and technical vocabulary.

The second part was focused on the translation of texts from Russian into Czech language.

The newspaper articles deal with the recent visit of Russian president Vladimir Putin in the Czech Republic.

Project manager: Mgr. Marta Vágnerová Ph.D

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Rusko-české vztahy v posledních letech (na materiálu ruských novin a časopisů)“ vypracovala samostatně na základě materiálu, který uvádím v seznamu literatury.

Podpis: J. Svábová

V Českých Budějovicích 21.04.06

1. Úvod	7
2. Teoretická část	8
2.1. Historie řízení kvality	8
2.2. Průběh řízení kvality	9
2.3. Účel řízení kvality	10
2.3.1. Účel řízení kvality v podniku	10
2.3.2. Účel řízení kvality v organizaci	11
2.4. Přehled vývoj	11
2.5. Průběh řízení kvality	12
2.5.1. Teoretický	12
2.5.2. Průběh řízení kvality	13
2.6. Průběh řízení kvality v podniku	14
2.6.1. Průběh řízení kvality v podniku	14
2.6.2. Průběh řízení kvality v organizaci	15
2.7. Průběh řízení kvality v podniku	16
2.8. Průběh řízení kvality v organizaci	17
2.9. Průběh řízení kvality v podniku	18
2.10. Průběh řízení kvality v organizaci	19
3. Průběh řízení kvality v podniku	20
3.1. Průběh řízení kvality v podniku	21
3.2. Průběh řízení kvality v organizaci	22
3.3. Průběh řízení kvality v podniku	23
3.4. Průběh řízení kvality v organizaci	24
3.5. Průběh řízení kvality v podniku	25
3.6. Průběh řízení kvality v organizaci	26
3.7. Průběh řízení kvality v podniku	27
3.8. Průběh řízení kvality v organizaci	28
3.9. Průběh řízení kvality v podniku	29
3.10. Průběh řízení kvality v organizaci	30

Poděkování:

Děkuji paní Mgr. Martě Vágnerové Ph.D za její odborné vedení, konzultace a pomoc při zpracování této bakalářské práce.

OBSAH

Úvod	7
I. Teoretická část	8
1. Úloha a funkce překladu	8
2. Podstata překladu	9
3. Metody překladatelské práce	10
3.1 Překlad slovních spojení	10
3.1.1 Překlad volných slovních spojení	10
3.1.2 Překlad ustálených slovních spojení	11
3.2 Překlad věty	11
3.3 Překladatelské postupy	12
3.3.1 Transformace	13
3.3.2 Textové filtry	13
4. Funkční styly spisovné ruštiny	15
4.1 Styl vědecký, odborný	15
4.2 Styl publicistický	17
5. Odborná slovní zásoba	19
II. Praktická část	21
Rusko a Česko – ekonomika	21
Putin v Praze informoval o situaci v Čečensku a stavu demokracie	24
Putin v Česku: Zdvořilostní návštěva?	31
Stane se Česko závislým na Rusku?	38
Závěr	44
Resumé	46
Seznam literatury	47

ÚVOD

Zadání mé bakalářské práce zní „Česko-ruské kontakty v posledních letech na materiálu ruských novin a časopisů. Toto téma je velice rozsáhlé a nelze ho obsáhnout celé. Proto jsem se ve své práci zaměřila pouze na jednu malou část a tou byla oficiální návštěva ruského prezidenta Vladimíra Putina v České republice, kde se setkal jak s českým prezidentem Václavem Klausem, tak s představiteli vlády této země. Bylo podepsáno Memorandum o výměně informací a spolupráci v oblasti vytváření a fungování mimořádných ekonomických zón v RF a průmyslových zón v Česku. Také bylo podepsáno memorandum o společných plánech mezi ruským Ministerstvem pro mimořádné situace a českým Ministerstvem vnitra zaměřených na spolupráci v oblasti předcházení výjimečným situacím a jejich likvidace, v oblasti požární bezpečnosti a ochrany obyvatel a smlouva mezi bankami o úvěrování českého exportu automobilů a zařízení do RF. Tato událost proběhla začátkem března 2006, a tak je toto téma velmi aktuální. Vybrala jsem si je hlavně proto, že si myslím, že je důležité vědět, co se děje na současné politické scéně, jaké jsou rusko-české vztahy a jak tyto vztahy ovlivňuje minulost.

Hlavním úkolem mé práce bylo vyhledat texty týkající se rusko-českých vztahů v ruském originále a tyto texty poté přeložit adekvátním způsobem do českého jazyka.

Moje bakalářská práce má 2 části: teoretickou a praktickou. V teoretické části jsem se zabývala teorií překladu, překladatelskými postupy a metodami, charakteristikou vědeckého a publicistického stylu a odborné slovní zásoby. Čerpala jsem přitom z literatury, která je uvedena v seznamu na konci práce.

V praktické části jsem se soustředila na překlad ruských textů, které jsem vyhledala převážně na internetu. Tento originál jsem se poté snažila co nejvhodněji přeložit do českého jazyka a přitom zachovat charakteristické rysy publicistického stylu tím, že jsem používala výrazy českého jazyka, které jsou typické pro oblast žurnalistiky. Pracovala jsem se slovníky všeobecnými, odbornými i slovníkem zkratek. Oba texty, ruský originál a jeho překlad do českého jazyka jsou uvedeny v paralelních sloupcích a červeně v obou sloupcích jsou vyznačeny výrazy, které byly na překlad obtížnější.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. ÚLOHA A FUNKCE PŘEKLADU

Nutnost vyměňovat si informace v současném světě neustále roste. Předmětem této výměny nejsou pouze informace z tradičních a nových oblastí vědy a techniky, ale také mravně-estetické hodnoty, které byly získány světovou kulturou a zprostředkovány například díly umělecké literatury.

D.Žváček (1998) uvádí, že s dvěma protikladnými typy textů obsahujícími informace, které se mohou předat prostřednictvím mezijazykového překladu, jsou spojeny následující základní rozdíly lingvistického charakteru.

1. *Odborný text* předurčuje komunikativní směr, informativní text (vědecká stať, anotace, technická instrukce...) nese jednoznačný všeobecný význam.

2. *Texty estetického zaměření* se naopak vyznačují variantností výrazových prostředků. Vědecko-technický překlad získává na významu vzhledem k rostoucí potřebě stále a rozšířené výměny informací o vědeckých, technických i překladatelských úspěších mezinárodní kooperace. Rozvoj a zdokonalování vědecko-technického překladu jako druhu informační činnosti se děje ve třech základních směrech: vědeckém, gramatickém a kybernetickém.

Vědecký směr je spojen s vytvářením vědeckých základů k teorii překladu, rozpracováním principů vědecko-technického překladu jako zvláštní jazykové činnosti, rozpracováním funkcionální typologie textů a typologie vědecko-technických překladů. Centrálním úkolem současné teorie překladu je zkoumání a systematizace překladatelských situací, užitných funkcí překladu a druhů překladatelské adekvátnosti.

Cílem gramatického směru je zdokonalení praktické informační činnosti, systému vědecko-technické činnosti: diferenciaci překladatelských služeb, zobrazení informativních profilů uživatelů překladu, zlepšení struktury služeb v oblasti překládání apod.

Kybernetický aspekt zahrnuje zpracování a zavedení systému strojového překladu a automatických slovníků, které budou moci pomáhat redaktorům či překladatelům.

2. PODSTATA PŘEKLADU

Jak upozorňuje D.Žváček (1998), hlavním úkolem vědy o překladu je zkoumání podmínek a zákonitostí jazykového zprostředkování. Existuje několik kritérií, podle kterých můžeme klasifikovat druhy překladu. Například překlad ústní / písemný, překlad umělecký / vědecko-technický, vlastní překlad / překlad – interpretace a další. Je také nutné rozlišovat překlad jako proces a překlad jako výsledek překladatelské činnosti.

Při zpracování teorie překladu se naskytá otázka týkající se kompetencí lingvistiky a literatury ve vztahu k překladu. Interdisciplinární vztahy překladu můžeme chápat jako komplex při studování překladu uměleckého textu, který předpokládá výskyt exaktních a humanitních disciplín při tvoření teorie uměleckého překladu a jeho metajazyka, včetně specifické terminologie.

V souvislosti s rozpracováním teorie uměleckého překladu můžeme určit následující funkce překladu.

1. *informativní*: zprostředkování originálu v akceptovatelném prostředí
2. *kulturně-společenská* – překlad jako údaj o komunikaci ve společnosti
3. *literární* – překlad jako výraz mezijazykových vztahů na pozadí vývojové potřeby literatury

Funkcionální přístup je třeba používat také při určování základní jednotky překladu: Nejčastější otázkou je, je-li touto základní jednotkou slovo nebo věta. Existují různé druhy výkladu: Například slovo je nutné pokládat za základní jednotku ve filozofických textech, kde se klade důraz na prvotní vznik některých osobitých termínů. Ve speciálních textech se standartní terminologií hraje naopak hlavní roli dodržování významu, výběr slovesné konstrukce nebo trpného pasiva atp. Zde se může za základní jednotku pokládat věta. V umělecké literatuře je při jejím překladu nutno vyjít z esteticko-smyslové jednotky, kterou představuje odstavec nebo strofa. Při strojovém překladu můžeme za základní jednotky považovat morfémy.

Díky nejednotnému určení základních jednotek se častou chybou stává doslovný překlad. O.C. Axmanovoj to nazval: „Mechanické dosazení slov daného jazyka jako ekvivalentů slov druhého jazyka při zachování cizojazyčné konstrukce“. Existují tři typy ekvivalentnosti: formální, smyslová a stylistická. Smyslová ekvivalentnost má vyšší postavení než ekvivalentnost formální. Dosahovat stylistické ekvivalentnosti by se mělo ne pouze při překladu umělecké literatury, ale také při překladu vědecko-technické literatury.

3. METODY PŘEKLADATELSKÉ PRÁCE

Většině slov jednoho jazyka odpovídají v druhém jazyce slova blízká významem. Taková slova se nazývají lexikálními shodami. Objevují se dva základní typy smyslových vztahů mezi slovy dvou různých jazyků.

1. Význam slova v jednom jazyce zcela odpovídá významu slova v jazyce druhém. Tento vztah předpokládá, že ve všech případech, kdy bude použito v textu ruské slovo, může být přeloženo tím samým českým slovem. Takovéto vztahy se nazývají ekvivalenty (*Лондон, март, понедельник, двадцать...*). Ekvivalenty jsou převážně termíny, vlastní jména, zeměpisné názvy, číslovky, názvy dnů v týdnu a měsíců a další názvy. Ekvivalentních slov není v jazyce mnoho, protože většina slov je mnohoznačná. Mnohoznačná slova zpravidla nemají pouze jeden ekvivalent.
2. Významu slova jednoho jazyka v druhém jazyce odpovídá několik slov, která jsou analogická. Toto se nazývá variantní shodou.

Podle D.Žváčka (1998) spočívá hlavní část práce překladatele z ruského do českého jazyka v tom, najít slova odpovídající ruskému originálu a pak z nich vybrat to, které co nejpřesněji odpovídá ruskému slovu v daném kontextu. Překlad pomocí výběru jednoho z lexikálně shodných slov je nejvíce používaný způsob překladu. O tvořivém charakteru této práce svědčí i fakt, že v určitém kontextu překladatel nemůže vždy použít slova, která se vyskytují ve slovníku. Někteří teoretici tvrdí, že „překlad začíná tam, kde končí slovník“.

Pro mnoho slov ruského jazyka neexistuje v českém jazyce adekvátní výraz. Do této skupiny patří neologismy, specifické pojmy a reálie, málo známá jména a pojmenování. Překladatelská praxe vypracovala několik způsobů překladu těchto slov.

1. transliterace a transkripce
2. překlad opisem, překlad – vysvětlení
3. kalk

3.1 Překlad slovních spojení

3.1.1. Překlad volných slovních spojení

Při překladu volných slovních spojení hraje významnou roli překlad komponentů. Při jejich překladu musíme brát ohled na vztahy těchto komponentů mezi sebou. Při rusko-českém překladu je nutné věnovat pozornost především následujícím aspektům:

1. Záměna slovních druhů (transpozice) při překladu atributivních slovních spojení, transformace neshodných substantivních přívlastků ve shodné, vyjádřené přídavnými jmény: *средство труда* – pracovní prostředek, *скорость диффузии* – difúzní rychlost
2. Z hlediska překladu se v oblasti speciální terminologie vyskytuje jev, kdy českému odvozenému slovu odpovídá v ruštině složené pojmenování atributivního typu: *белковое вещество, взрывчатое вещество*. Otázkou ovšem je, na jaké úrovni ještě tato složená pojmenování můžeme pokládat za volná slovní spojení.

3.1.2. Převod ustálených frazeologických spojení

Zvláštností frazeologických jednotek je, že se nesoustředíme na význam komponentů, ale na význam celku. Frazeologizmy se musí překládat jako neporušený celek .

Frazeologické jednotky se rozdělují na obrazné a neobrazné. Příkladem neobrazných frazeologických jednotek je například: *приносить жертву, обращать внимание*. Hlavním úkolem překladatele je zde dodržet při překladu přísné normy slučitelnosti slov v jazyce, jinak může docházet k takzvanému „otrockému překladu“ *прилагать усилие, все силы* – projevovat úsilí, vynaložit síly.

Existují čtyři způsoby reprodukce obrazných frazeologizmů.

1. použití frazeologického ekvivalentu

- a) absolutního – *горькая правда* - hořká pravda, *Дамоклов меч* - Damoklův meč
- b) částečného – *уйти с носом* - odejít s dlouhým nosem

2. použití frazeologické varianty: Při smyslové totožnosti frazeologizmů, je zjevná jiná

motivace než v jazyce, z kterého překládáme. *ни рыба ни ворона* - ani ryba ani rak

3. Někdy je možné se uchýlit ke kalku výrazu jazyka, z kterého překládáme: love me,

love me dog - *люби меня и мою собаку*

4. překlad opisem: Smysl frazeologismu se reprodukuje volným slovním spojením,

obraznost frazeologizmu se ovšem ztrácí. Například *dine with Duke Humprey* – doslovně obědvat s kačerem Humprey – ale překlad: zůstat bez oběda – *остаться без обеда*

3.2 Překlad věty

Současné teorie překladu vychází ze základního předpokladu, že text je přeložitelný z jednoho jazyka do druhého. Jednotlivé části originálního textu musí být přeloženy do druhého jazyka odpovídajícími ekvivalenty. Ekvivalentem se nerozumí pouze

lexikální ekvivalent. Při překladu do jazyka s neshodnou gramatickou strukturou musíme dodržovat určité posuny. Možné ztráty se musí kompenzovat náhradami. Proces překládání je spojen s dosažením různé ekvivalentnosti:

1. Jsou-li vyjadřovací prostředky obou jazyků shodné, použije se doslovný překlad.
2. Pokud se jazykové vyjadřující prostředky odlišují, doslovný překlad by byl zkreslující.

Ad1)

Jazykové prostředky originálu se mohou nahradit odpovídajícími prostředky jazyka, do něhož překládáme, na všech úrovních. Shodují se obsahově i formou, tzn. že jsou plně ekvivalentní. Můžeme hovořit o jednoduchých ekvivalentech.

Постоянно растет торговля Чешской Республики с остальными странами.

Neustále roste obchod České republiky o ostatními zeměmi.

Ad2)

Jestliže určité jazykové kategorie nebo jazykové jednotky v systému jazyka chybí nebo fungují jinak než v druhém jazyce, je potřeba je adekvátně nahradit. Zde se hovoří o tzv. funkční ekvivalentnosti. Funkční ekvivalenty jsou konstruktivní jazykové prostředky, které plní za podmínek daného kontextu ty samé funkce jako prostředky originálu.

В этом можно убедиться, проделав простой опыт.

O tom se můžeme přesvědčit, provedeme-li jednoduchý pokus.

3.3. Překladatelské postupy:

D.Knittlová (2002) uvádí, že překladatelských postupů je hodně a jejich definice se rozcházejí. Současní lingvisté vycházejí z děl kanadských autorů Vinaye a Darbelneta. V českém jazyce se používá zejména těchto sedm postupů:

- 1) transkripce – přepis více či méně adaptovaný úzu cílového jazyka
- 2) kalk – doslovných překlad
- 3) substituce – nahrazení jednoho jazykového prostředku jiným, ekvivalentním
- 4) transpozice – nutné gramatické změny v důsledku odlišného jazykového systému
- 5) modulace – změna hlediska
- 6) ekvivalence
- 7) adaptace – substituce situace popsané v originále jinou, adekvátní substitucí

3.3.1 Transformace

Nejrozšířenějším překladatelským postupem je transformace. Je to lingvistická operace, kdy se určitá věta mění v jinou a jsou dodrženy lexikální obsah i obecný invariantní smysl informace. Transformace mohou být uvnitř jednoho jazyka nebo mezijazykové.

Transformace je postup vytváření paralelních náhrad konstrukcí výchozích textů, které nejdou přeložit doslovně kvůli strukturálně gramatickým nebo stylistickým změnám. *Ученики находившиеся...* ...kteří se nacházeli/kteří byli

Transformace se může týkat také výrazové stránky překládaného textu nebo změn v obsahu. Lexikální transformace spočívá v náhradě překládané lexikální jednotky jednotkou s odlišnou sémantickou motivací.

Druhy lexikálních transformací

Práce překladatele zahrnuje také práci na lexikální přeměně neboli transformaci. Lexikální transformace zahrnují většinou následující druhy přeměny.

1. Překladatelské rozšíření

Při překladu vzniká nutnost jednoznačnosti předávané informace

Bylo tam pět důstojníků. – *Там было пять человек офицеров.*

2. redukce

V překladu se vypouštějí sémanticky nadbytečná slova

The treaty was pronounced null and void – *Договор был признан недействительным*

3. náhrada

Při lexikálních náhradách probíhá náhrada konkrétních slov nebo slovních spojení výchozího jazyka slovy nebo slovními spojeními jazyka překladu, která nejsou s výchozím jazykem shodná, mají jiný lexikální význam.

3.3.2 Textové filtry

Podle mínění D.Knittlové (2002) se při překládání klade značný důraz na přenos z jedné kultury do druhé, na tzv. kulturní transpozici. Je to termín pro různé stupně odklonu od doslovného překladu. Tyto stupně jsou na škále, jejichž póly jsou:

- 1) *exotismus* -převzetí slova z výchozího jazyka beze změny nebo přizpůsobeně cílové výslovnosti
- 2) *kulturní transplantace* – nahrazení jména jiným jménem, které má stejné nebo obdobné kulturní konotace

3) *kulturní výpůjčka*

4) *kalk*

5) *komunikativní překlad*

Při posuzování, co je pro daný text relevantní, jsou používány textové filtry. Schéma textových filtrů obsahuje pět aspektů.

1) *kulturní*

a) exotismus (volba exotických zeměpisných názvů)

b) kulturní výpůjčka (převzetí filozofického pojmu)

c) kalk (doslovný překlad)

d) komunikativní překlad (např. převedení přísloví)

e) kulturní transplantace (převyprávění)

2) *formální* – zde se věnuje pozornost

a) intertextové rovině (např. parafráze, montáž)

b) rovině diskursu (např. narativním větným ukazatelům)

c) rovině větné

d) rovině strukturní a lexikální

e) rovině prozodické

f) rovině zvukově-grafické (např. aliterace)

3) *sémantický*, který bere v úvahu význam

a) detonační, referenční, věcný (např. specifikující)

b) postojový konotační (např. kladné hodnocení)

c) asociativní konotační (vyžaduje znalost reálií)

d) konotační (stavějící na formě např. slovní hříčky)

e) kolokační (např. porušení očekávané kolokace)

f) aluzivní (např. odkaz na biblický text)

g) afektivní

4) *jazykových vrstev*, který si všímá, je-li text

a) dialekt (místní)

b) sociolekt (mluva střední, měšťanské vrstvy)

c) společenský rejstřík (např. mluva učitele)

d) jakým tónem je sdělení prezentováno (povýšeně, familiárně, pompézně...)

5) *žánrový*

a) typy ústních žánrů (např. pop song)

b) typy psaných žánrů (próza, učebnice...)

4. FUNKČNÍ STYLY SPISOVNÉ RUŠTINY

Funkční styl – různorodost řeči, která je tvořena speciálním výběrem a organizací všeobecných jazykových prostředků a jazykovými prostředky daného stylu, které se řídí úkoly komunikace dané sféry.

Rozlišujeme styl vědecký neboli odborný, styl administrativní neboli jednací, styl umělecký a styl publicistický. K funkčním stylům se obvykle také počítá hovorová řeč. Dále budou charakterizovány dva z výše uvedených stylů: vědecký a publicistický.

4.1. Styl vědecký, odborný (vědecko-technický)

Lexikální zvláštnosti naučného stylu:

Pro vědecký styl je charakteristické široké využití abstraktní lexiky, zahrnující 4 vrstvy:

- a) všeobecná
- b) všeobecně naučná – domněnka/hypotéza, poučka/zásada/teze
- c) všeobecně terminovaná, polospeciální – operace, proces
- d) terminovaná – difuze, supletivizmus

Jmenný charakter naučného stylu:

Jak upozorňuje D.Žváček (1998), zvláštností vědeckého stylu je jmenný charakter, převládají zde podstatná a přídavná jména. Nominativní řád se projevuje následně:

- používají se slovesně-jmenná spojení s desémantizovaným slovesem, které má formální význam *оказывать влияние, производить анализ, находится в зависимости*
- používají se formy 2. pádu více než v českém jazyce *количество родов словосочетани*
- jmenný složený přísudek se sponou převládá nad přísudkem slovesným. Používají se spony, sponová a polovázaná slovesa *быть, являться, становиться, служить*
- používají se předložková spojení s významem příslovečného určení místo vedlejších vět *При трансформации* – při transformaci/když transformujeme Také se používají konstrukce s odvozenými předložkami *в отношении, по мере, в случае, в результате, в связи, в качестве, при помощи, за счет, путем, методом*

Gramatické zvláštnosti vědeckého stylu

Pro vědecký styl jsou typické následující jevy:

- forma 1. osoby množného čísla se zájmenem „my“, které se často vypouští

Проверим еще раз данные эксперименты. Обратимся к фактам.

- používá se vět bez osobního zájmena s přísudkem ve formě 3. osoby

množného čísla: *Этим свойством постоянно пользуются в технике*

- hojná synonymizace vět, náhrada osobních vět neosobními *можно сформулировать....*

- používání činných vazeb a sloves na – ся: *считается, отмечается...*

- množství neosobních vět typu: *Можно понимать... Следует остановить...*

- často se používají vedlejší a vztahné věty a další oddělené konstrukce

Spojení vět a jejich částí

Pro vědecký styl jsou charakteristické konstrukce se zřetelně vyjádřeným spojením mezi částmi vyjádření. Vědecký styl disponuje sadou speciálních spojek souřadících a podřadících: *вместе того чтобы, ввиду того что, благодаря тому что, вследствие того что, после того как, в то время как, между тем как*

Používají se také různé vsuvky a vysvětlivky: *действительно, конечно, вероятно...*

Používají se také slova ukazující na informační pramen: *по сообщению, по-видимому*

Pro vyjádření soudržnosti a logiky výkladu se používají slova jako: *прежде всего, теперь, затем, рассмотренный, следует сказать, интересно отметить*

Žánrová klasifikace

Základní funkcí vědeckého stylu je funkce odborného sdělení. Charakteristickou zvláštností vědeckého stylu je jeho písemný charakter, monologičnost, pojmovost, přesnost a jasnost. Písemná forma je prvotní formou tohoto stylu a má vliv i na formu ústní. Jsou vyžadovány přesné formulace a zřetelnost vyjádření.

Hlavní příznaky vědeckého stylu – rezumé

1. obsažnost textu slovy i slovními spojeními terminologického charakteru
2. využití abstraktní lexiky
3. využití slov v přímém, nominativním vyjádření
4. využití přímého pořádku slov ve větách
5. převaha složených vět

6. uspořádaný systém spojení mezi částmi textu, logická posloupnost vyjádření, spojení zvláštních vět ve větší syntaktické jednotky, používání speciálních spojovacích slov

4.2 Publicistický styl

Publicistický styl je především styl novinových a časopiseckých článků a také řečnických vystoupení. Rozlišuje se písemná a ústní forma. Za základní funkci publicistického stylu můžeme počítat funkci informace a působení. Úlohou mluvícího a píšícího je většinou předat nějakou informaci a vzbudit u posluchače zájem o to, co čte nebo poslouchá.

Pro publicistiku je charakteristická součinnost, prolínání standardních a expresivních výrazových prostředků. Používají se výrazy různých stylů.

V publicistickém stylu se vyskytují různé žánry. Například úvodník, v kterém se hodně vyskytují slova společensko-politického charakteru (*народ, общество, государство, патриотизм*). Často se zde také užívá knižních výrazů. Pro reportáž je typická živost a emocionálnost vyprávění. Vyprávění je často v 1. osobě, obsahuje prvky hovorové řeči, expresivní a metaforickou lexiku, obrací se ke čtenáři... Prvky exprese se objevují v takových žánrech jako fejeton či pamflet.

Zvláštnosti lexiky a tvoření slov v publicistickém stylu (v druhé polovině 20. století)

1. Tendence k unifikaci a standardizaci

Pro novinové články jsou charakteristická slova a klišé jako: *резкая критика*,

2. Expresivita

- slova zvýšeného stylistického zabarvení: *свершение, почин, начертан, труженик*
- hodnotící lexika: *мужество, благодарство, величие, клика, происки, вандализм*
- formy 3. pádu: *самые решительные меры, жесточайший кризис*

Nová lexikální spojení dávají vzniknout metaforickým výrazům: *международный климат, атмосфера доверия*... Pro publicistiku je typická metafora a obraznost řeči. Často se zde také vyskytuje parafráze *черное золото – нефть*, aktualizace frazeologizmů: *перейти рубикон привычных условностей*.

Publicistický text se skládá z jednotek různých lexikálně-stylistických vrstev. Jsou to archaismy (*знамение, обитель*) a zastaralá slova (*вождь, держава*). Publicistický styl také používá množství emociálně zabarvených hovorových slov: *бубнить, возиться*...

Publicistický styl používá specifické slovtvorné prostředky: sufix *-шина* – *вкусовщина*. Přídavná jména s prefixem *на не* – *неустанный, неуклонный, несгибаемый*, prefixy *архи-, анти-, ультра*. Typická je také substituce přídavných jmen přičestím.

Gramatické zvláštnosti publicistického stylu

Publicistická exprese není tvořena pouze výběrem lexiky, ale také syntaktickou organizací jazykového materiálu. Často se zde používají tyto gramatické prostředky:

1. Obracení se na čtenáře a používání imperativu: *Пусть крепнет!*

2. Expresivita

- řečnické otázky: *Кем она была в жизни?*

- opakování: *Он призвал актера жить на сцене, жить, ища большую правду*

- zvolací věty: *Ветер! Западный ветер!*

- inverze: *Добрый этой программе путь!*

Dále se používají prostředky poetické syntaxe: antiteze, anafora, duplikace vazeb atp. Na druhou stranu je typická nejednotnost výrazových básnických prostředků a také převaha jednoduchých vět nad složenými.

Styčné plochy komunikativní sféry vědecké a odborné s publicistikou

Komunikativní sféra vědecká a odborná přesahuje i do sféry publicistické, je-li adresátem laik. Dochází ke snížení stupně knižnosti a k mnohoslovnosti, zejména k opisům odborné terminologie, k využití prostředku obraznosti. Vyjadřovací postupy se někdy sblíží i s postupy uměleckými.

Zde se používá ruský termín *Научно-популярный стиль*.

Přídavná jména slovesná jsou v ruštině dokladem toho, že ruština má větší sklon k nadbytečnosti.

1. sémanticky plnohodnotná – do češtiny je překládáme příd. jmény slovesnými nebo vedlejší větou

я наблюдал двух альпинистов, поднимающихся на этот пик.

Pozoroval jsem dva horolezce, vystupující/kteří vystupovali

2. sémanticky nadbytečná – do češtiny je nepřekládáme, nebo překládáme méně často

поездка, длившаяся 30 дней – třicetidenní cesta

мероприятия, позволяющие улучшить – opatření ke zlepšení

5. ODBORNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

V oblasti struktury specifické slovní zásoby odborných textů je v ruštině i češtině hodně shod, ale také rozdílů. Termíny se nepřekládají, ale nahrazuje se termín cizího jazyka termínem z domácí terminologické soustavy. Nejvýraznější rozdíly jsou u:

1. Genitivní vazby

- v češtině dvouslovné spojení s přívlastkem shodným, v ruštině spojení dvou substantiv s genitivem *степень ассоциации* – asociační stupeň

2. Terminologická spojení s přívlastkem shodným

a) *přívlastek participiální* (slovesného původu) *активирующий агент* – aktivní činidlo

b) *adjektiva vztahová* (relační)

1. *свинцовая плавка* - vytavení olova (genitivní vazba)

2. *аммиачный цех* – čpavkárna (slovo odvozené)

3. *серноокислотный завод* – závod na výrobu kyseliny sírové (nekongruentní předložk. spojení)

4. *спиртовый завод* – lihovar (slovo složené)

3. Nekongruentní vazby předložkové – vazby с для jsou účelové, vazby с по vztahové

средство для пропитывания – impregnační prostředek

электромонтер по освещению – osvětlovací elektromontér

средство от кашля – prostředek proti kašli – záporná motivace účelová

4. Slova složená ve funkci termínů:

a) *substantivní složeniny:*

1. se spojovacím vokálem –o-, -e-: *водопровод, камнедробилка*

2. se spojovací hláskou -i-: *оптимерт, полятископ*

3. bez spojovacích vokálů: *стоп-кран* – záchranná brzda, *меч рыба* – mečoun

Mluvnickou charakteristiku má pouze poslední část slova. Při překládání je třeba přihlížet k syntaktickým vztahům mezi členy složenin bez spojovacího vokálu

a) *přiřadovací* – oba členy mají stejnou syntaktickou hodnotu

киловатт-час - kilowatthodina, *четвертьфинал* – čtvrtfinále

b) *podřadovací* – do češtiny překládáme slovními spojeními, víceslovnými

pojmenováními *пресс-конференция* – tisková konference, *блок-схема* –
blokové schéma

b) *adjektivní složeniny* – v češtině je jich méně než v ruštině

- *přiřadovací vztah*

торгово-денежные условия – zbožně peněžní vztahy

желудочно-кишечные заболевания – žaludční a střevní choroby

овощекартофельное хозяйство – pěstování zeleniny a brambor

- podřadovací vztah

кислородно-дыхательная аппаратура - kyslíkové dýchací přístroje

врачебно-консультационная комиссия – lékařská poradní komise

ALE: *научно-популярный фильм* – vědecko-populární film (složené adjektivum)

c) *суфихuální kompozita* (kombinovaný typ tvoření slov-termínů skládáním a odvozováním)

кислообназователь – látka odštěpující kyseliny, *маслоделитель* – odlučovač olej

Tato kompozita často vytvářejí dubletní tvary termínů. Složená forma je výsledkem univerbizace, kterou se řeší napětí mezi jednotným pojmovým obsahem a členěnou formou, důležitou roli zde hraje i princip ekonomie. Někdy jde vazba nekongruentní nahradit vazbou kongruentní: *машина для упаковки* – *упаковочная машина*

5) Víceslovná terminologická sdružená pojmenování

a) *přívlastkový typ*: ruština má více analytický charakter, čeština vyšší odvozovací potenci *белковое вещество* - bílkovina *цементный завод* – cementárna

b) *apoziční (přístavkový) typ*:

телефон-автомат - telefonní automat, *вагон-ресторан* - restaurační vůz

Sdružená pojmenování se skloňují v obou částech, v češtině je tento typ velmi vzácný:

hřib borovák, básník vlastenec. Proto se zpravidla musí použít jiných prostředků

- ekvivalentem sdružené pojmenování přívlastkové *звезда-гигант* – obří hvězda,

вагон-цистерна – cisternový vůz

- řidší jednoslovný ekvivalent apozičního typu

врач-педиатр - pediatr, *камень-голыш* – oblázek

- přístavek bez spojovníku

поэт-патриот – básník vlastenec, *скульптор-любитель* – sochař amatér

Ve srovnání s češtinou můžeme konstatovat, že každý jazyk klade trochu jiný důraz na obecně slovanské pojmenovací postupy. Z historického hlediska má ruština „přátelštější“ postoj k cizím slovům a vazbám s větším sklonem k pojmenovacímu analytismu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

Россия и Чехия – экономика

В настоящее время социально-экономическая обстановка в России и странах СНГ **вызывает беспокойство** за будущее свое и своих детей; непредсказуемость завтрашнего дня, нестабильность, отсутствие надежды на перемены к лучшему заставляет многих **задуматься о переезде** в более спокойную и перспективную страну.

В большинстве стран Западной Европы **высокий уровень жизни** сочетается с такими же высокими затратами на нее. Поэтому после детального изучения условий жизни и бизнеса выбирают Чехию, где невысокие цены на недвижимость, небольшие затраты на жизнь соответствуют довольно высокому уровню жизни. Немаловажную роль в выборе оказывает политическая и экономическая стабильность Чешской Республики. Спешите, в 2004 году Чешская Республика вступит в Евросоюз.

Исторические связи между Россией и Чехией, как между двумя славянскими

Rusko a Česko – ekonomika

V současné době **vyvolává** sociálně – ekonomická situace v Rusku a státech SNS **obavy o** budoucnost současníků i jejich dětí. Nepředvídatelnost dalšího dne, nestabilita, nulová naděje na přeměnu k lepšímu nutí mnohé **přemýšlet o možnosti přestěhovat se** do klidnějšího a perspektivnějšího státu.

Ve většině zemí západní Evropy se **vysoká životní úroveň** pojí se stejně vysokými náklady na ni. Proto po detailním rozboru životních podmínek a obchodu si většina lidí vybírá Česko, kde nejsou vysoké ceny nemovitostí ani velké životní náklady, kterým odpovídá poměrně vysoká životní úroveň. Nemalou roli ve výběru hraje politická a ekonomická stabilita České republiky. Ale pospěšte si, v roce 2004 vstoupí Česká republika do Evropské unie.

Historické kontakty mezi Ruskem a Českou republikou jako dvěma

государствами, довольно сильны, они складывались в течении многих веков. Эти страны в силу своего географического положения, особенностей исторического, экономического и культурного развития не могут не сотрудничать во всех областях бизнеса, промышленности и культуры.

Многие личности известные в России посещали Чехию, работали здесь, находили приют в тяжелых условиях послереволюционной эмиграции. Прага и Париж были местами сосредоточения российских эмигрантов. Чешское правительство оказывало им действенную поддержку, особенно ученым и деятелям культуры.

Уже более 80 лет исполнилось "Русской акции" - одной из самых благородных и бескорыстных кампаний по спасению российской культуры, изгнанной вихрем гражданской войны из пределов своего отечества. Проведена она была в Чехии, по инициативе президента Томаша Масарика, который выдвигал задачу "собрать, сберечь и поддержать остаток культурных сил России". По его замыслу надо было создать все

слованскими стáты jsou dosti silné, vyvíjely se v průběhu mnoha staletí. Tyto země díky své geografické poloze, svéráznosti historického, ekonomického a kulturního rozvoje nemohou nespolupracovat ve všech oblastech obchodu, průmyslu a kultury.

Mnohé známé ruské osobnosti navštívily Česko, pracovaly zde, našly azyl v těžkých podmínkách porevoluční emigrace. Praha a Paříž byly místy, kde se koncentrovali ruští emigranti. Česká vláda jim poskytla efektivní podporu, zvláště vědcům a kulturním pracovníkům.

Už více než 80 let je „Ruské akci“ – **jedné z nejušlechtlejších a nezištných kampaní na záchranu ruské kultury**, deportované vichrem občanské války za hranice svojí vlasti. Tato kampaň byla uskutečněna v Česku z iniciativy prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka, který stanovil úkol „**shromáždit, uchovat a podpořit poslední kulturní síly Ruska**“. Podle jeho názoru bylo nutné vytvořit všechny podmínky, aby se všichni ruští emigranti cítili v Česku jako ve své

условия, чтобы русские эмигранты могли чувствовать себя в Чехии, как на своей бывшей родине.

И если Париж называли "столицей эмиграции", Харбин - "Россией за границей", Берлин - "мачехой городов русских", то Прага именовалась "русскими Афинами" и "русским Оксфордом". Здесь были открыты приюты для сирот, русские гимназии, институты, университеты. Одних профессоров было более полутора ста.

На "Русскую акцию" Чехословакия истратила больше средств, чем все остальные европейские страны, вместе взятые, - более полумиллиарда крон, или пять процентов среднегодового **бюджета** республики. Средства поступали через министерство иностранных дел, фонд президента, Чехословацкий Красный Крест. Существенную поддержку, материальную и моральную, оказали эмигрантам благотворительные организации и частные лица, знавшие Россию или жившие там ранее, представители чешской интеллигенции, влюбленные в русскую культуру.

Чешско-русские отношения сегодня

бывалé vlasti.

A pokud Paříž nazývali „hlavním městem emigrantů“, Charbin – „Ruskem za hranicí“, Berlín – „macechou ruských měst“, Prahu nazývali „ruskými Aténami“ a „ruským Oxfordem“. Byl zde poskytnut azyl sirotkům, zřízena ruská gymnázia, instituce, univerzity. Jen profesorů bylo více než 150.

Na „Ruskou akci“ vyčerpalo Československo více prostředků než ostatní evropské státy dohromady - více než půl milionu korun neboli 5% průměrného ročního **rozpočtu** republiky. Prostředky byly poskytovány prostřednictvím ministerstva zahraničních věcí, fondu prezidenta a Československého červeného kříže. Značnou materiální a morální podporu zajistili emigrantům představitelé české inteligence, kteří milovali ruskou kulturu, dobročinné organizace a soukromé osoby, které znaly Rusko nebo tam dříve žily.

Česko-ruské vztahy nezažívají nyní

переживают не лучшие, но довольно неплохие времена. Август 1968 года и время "нормализации" уже не являются доминантой в формировании мнения чехов о русских. Равно как и много русских, поездивших по Европе и осевших в Чехии, находят, что чешский менталитет весьма близок русскому.

Путин в Праге рассказал о ситуации в Чечне и состоянии демократии в России

(от 1.3.2006)

Президент России Владимир Путин прибыл в среду с визитом в Чехию и провел переговоры с руководством этой страны. Путин прилетел в Прагу из Будапешта, где находился с двухдневным визитом. Это первый за последние 13 лет визит президента РФ в Чехию.

Перед началом переговоров в Первом дворе Пражского Града состоялась официальная церемония встречи президента России с чешским лидером. Вацлав Клаус встретил Путина на площади. Обменявшись рукопожатием, лидеры прошли **вдоль строя почетного караула**. Военный

не лучший, ale také ne špatné časy. Srpen 1968 a doba „normalizace“ už nejsou dominantními, mají-li Češi vyslovit svůj názor na Rusy. Přesně tak mnoho Rusů, kteří cestují po Evropě a usadí se v Česku, zjistí, že česká povaha je hodně blízká té ruské.

Путин в Праге informoval o situaci v Čechách a stavu demokracie v Rusku

Prezident Ruska Vladimír Putin přijel ve středu na návštěvu do Čech a hovořil zde s vládou této země. Putin přiletěl do Prahy z Budapešti, kde byl na dvoudenní návštěvě. Za posledních 13 let je to první návštěva prezidenta Ruské federace v Česku.

Před začátkem jednání na Prvním nádvoří Pražského hradu se konal oficiální ceremoniál, kdy se setkal prezident Ruska s českým prezidentem. Václav Klaus se setkal s Putinem na náměstí. Po podání rukou prošli oba prezidenti **kolem řady členů čestné stráže**. Vojenský orchestr zahrál hymny

оркестр сыграл гимны России и Чехии. После того, как президенты представили друг другу членов делегаций двух стран, они отправились на переговоры в узком составе, в присутствии их помощников.

Затем переговоры были продолжены в расширенном составе с участием членов делегаций. Путин, открывая расширенные переговоры, **выразил признательность** чешским коллегам за то, что эти переговоры идут на русском языке.

"Вы абсолютно разоружили нас, когда предложили на русском языке вести переговоры. Это знак особого уважения, внимания", - сказал Путин, подчеркнув, что российская сторона очень это ценит. Дальше переговоры между делегациями проходили без прессы.

Путин проинформировал Клауса о ситуации в Чечне и состоянии демократии в России

Владимир Путин сообщил, что в ходе переговоров проинформировал президента Чехии о ситуации в Чечне и о состоянии демократии в России. Об этом он заявил на пресс-конференции по итогам переговоров.

Ruska a Česka. Poté, co si prezidenti navzájem představili členy svých delegací, odebrali se na jednání v úzkém kruhu, v přítomnosti svých poradců.

Poté jednání pokračovala v širším kruhu, s účastí členů delegace. Putin, který zahájil rozšířená jednání, **vyjádřil vděk** českým kolegům za to, že jednání probíhají v ruském jazyce.

„Úplně jste nás odzbrojili návrhem jednat v ruštině. Je to znak neobyčejné úcty, pozornosti,“ řekl Putin a zdůraznil, že si toho ruská strana velice cení. Další jednání mezi delegacemi probíhala bez tisku.

Putin informoval Klause o situaci v Čechách a stavu demokracie v Rusku

Vladimír Putin oznámil, že v průběhu jednání informoval prezidenta Česka o situaci v Čechách a o stavu demokracie v Rusku. Toto oznámil na tiskové konferenci o výsledcích jednání. „Budu

"Я проинформировал президента Клауса о том, что происходит в этих сферах", - сказал Путин на пресс-конференции.

В свою очередь, Клаус подтвердил, что эти темы обсуждались очень подробно, сообщает "Интерфакс". "Мы говорили о развитии дел в прошлом, об альтернативах сегодняшним решениям", - сказал президент Чехии.

"Мы понимаем, что нет **мановения волшебной палочки**, по которому можно было бы решить эти вопросы", - сказал он. "Но я уверен, что шаги, направленные на урегулирование ситуации на Кавказе, дадут результат", - подчеркнул Клаус.

Между тем в среду бывший президент Чехии Вацлав Гавел, ряд других лауреатов Нобелевской премии мира, а также известных общественных и религиозных деятелей **опубликовали обращение**, в котором подвергли резкой критике политику России в Чечне.

Путин не считает Россию в ответе за события 1968 года в ЧССР

Владимир Путин не считает Россию в ответе за события 1968 года в

информovat prezidenta Klause o tom, co se děje v těchto sférách", řekl Putin na tiskové konferenci.

Зároveň Klaus potvrdil, že tato témata prodiskutovali velmi podrobně, oznamuje „Interfax“. „Hovořili jsme o vývoji věci v minulosti, o současných alternativních řešeních“, oznámil český prezident.

„Chápeme, že nemůžeme tyto otázky řešit **mávnutím ruky**“, řekl. „Ale jsem si jist, že kroky ke konsolidaci i situace na Kavkaze se setkají s úspěchem“, zdůraznil Klaus.

Mezitím ve středu bývalý prezident Česka Václav Havel, řada dalších laureátů Nobelovy ceny za mír a také významných společenských a religiózních činitelů, **otiskli názor**, v kterém podrobili ostré kritice ruskou politiku v Čečně.

Putin nepokládá Rusko za stát zodpovědný za události v ČSSR roku 1968 .

Vladimír Putin nepokládá Rusko za stát zodpovědný za události roku 1968

Чехословакии. Однако он признался, что попытки некоторых политических сил использовать их в качестве предлога для антироссийских настроений вызывают озабоченность.

"Мы сегодня не только соблюдаем все договоренности, но и разделяем все оценки (событий времен СССР), которые были даны в начале 90-х годов", - сказал Путин. "Нас настораживает то, чтобы эти трагические события не использовались сегодня политическими силами для раздувания антироссийских настроений и для того, чтобы создать вокруг России ореол страны, **ущемленной в правах**", - добавил он.

"Юридической ответственности здесь нет и быть не может, но моральная ответственность присутствует", - признал президент РФ.

Его чешский коллега согласился с таким подходом, сообщает ИТАР-ТАСС. "Я не вижу причин сегодня обсуждать то, что сделано режимом Брежнева, и я выступаю за положительный **взгляд** на настоящее и будущее", - сказал Клаус.

В заключение Владимир Путин пригласил Вацлава Клауса посетить

в Чехословакию. Але признал се, že pokusy některých politických sil použít je jako důvod k vyvolání antiruské atmosféry vyvolávají obavy.

„Dnes nejen dodržujeme všechny smlouvy, ale i upravujeme hodnocení (za události z doby existence SSSR), která byly stanovena na počátku 90. let“, řekl Putin. „Máme obavy o to, aby tyto tragické události nevyužily politické síly k vyvolání protiruských nálad a k tomu, aby byla okolo Ruska vytvořena aureola státu, který je **omezován v právech**“, dodal.

„Právní odpovědnost zde není a ani být nemůže, ale morální odpovědnost existuje“, dodal prezident RF.

Jeho český kolega souhlasil s tímto postojem, informuje IТАR-TASS. Nevidím důvod, proč dnes posuzovat to, co udělal režim Brežněva, a jsem pro pozitivní pohled na současnost i do budoucnosti“, řekl Клаус.

Завěрем pozval Vladimír Putin Václava Klause na návštěvu do Ruska. Poté se

Россию с визитом. После этого Путин и Клаус отправились на официальный обед от имени президента Чешской Республики.

По итогам переговоров Россия и Чехия подписали три соглашения

По результатам переговоров между президентом России Владимиром Путиным и президентом Чехии Вацлавом Клаусом в среду в Праге были подписаны три двусторонних соглашения. Церемония подписания состоялась в Пражском Граде в галерее Рудольфа.

В частности, был подписан Меморандум по обмену информацией и сотрудничеству в области создания и функционирования особых экономических зон в РФ и промышленных зон в Чехии. Подписи под документом в присутствии президентов двух государств поставили **глава аппарата правительства РФ Сергей Нарышкин** и министр промышленности и торговли Чехии Милан Урбан.

Также подписан Меморандум о намерениях между **МЧС России (Министерство по чрезвычайным ситуациям)** и **МВД (Министерство внутренних дел)** Чехии по

Путин и Клаус odebrali na oficiální oběd pořádaný prezidentem ČR.

Podle výsledků jednání Rusko a Česko podepsaly tři smlouvy.

Podle výsledků jednání mezi ruským prezidentem Vladimírem Putinem a českým prezidentem Václavem Klausem byly ve středu v Praze podepsány 3 dvoustranné dohody. Ceremoniál podepsání dohod se konal na Pražském hradě v Rudolfově galerii.

Konkrétně bylo podepsáno Memorandum o výměně informací a spolupráci v oblasti vytváření a fungování mimořádných ekonomických zón v RF a průmyslových zón v Česku. Dokument v přítomnosti prezidentů obou států podepsali **šef vlády RF Sergej Naryšnik** a český ministr průmyslu a obchodu Milan Urban.

Také bylo podepsáno memorandum o společných plánech mezi ruským **Ministerstvem pro mimořádné situace** a českým **Ministerstvem vnitra**

сотрудничеству в области предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций, пожарной безопасности и защиты населения. Он был подписан директором **Департамента международной деятельности** МЧС РФ Юрием Бражниковым и заместителем главы МВД Чехии Мирославом Штепаном.

Кроме того, председатель Внешэкономбанка Владимир Дмитриев и Генеральный директор **Чешского экспортного банка** Йозеф Таубер и его заместитель Мирослава Грнчиржова подписали соглашение между банками о кредитовании чешского экспорта машин и оборудования в РФ, сообщает ИТАР-ТАСС.

На переговорах в расширенном составе Владимир Путин заявил о необходимости расширения торгово-экономических связей с Чехией и об увеличении российских инвестиций в чешскую экономику. "В последние годы значительно активизировались наши политические и торгово-экономические контакты. Торговый оборот между нашими странами превысил 5,5 млрд долларов", - заявил

замěřенých na spolupráci v oblasti předcházení výjimečným situacím a jejich likvidace, v oblasti požární bezpečnosti a ochrany obyvatel. Memorandum bylo podepsáno ředitelem **Úřadu pro mezinárodní činnost** Ministerstva pro mimořádné situace Juriem Bražinikovem a a zástupcem ministra zahraničních věcí Miroslavem Štěpánem.

Kromě toho, předseda Bnešekobanky Vladimír Dmitriev a generální ředitel **České exportní banky** Josef Tauber a jeho zástupkyně Miroslava Hrnčířová podepsali smlouvu mezi bankami o úvěrování českého exportu automobilů a zařízení do RF, informoval IТАR-TASS.

Na jednáních v širším kruhu hovořil Vladimír Putin o nutnosti rozšířit obchodně-ekonomické vztahy s Českem a zvýšit ruské investice do české ekonomiky. „V posledních letech se významně aktivovaly naše politické a obchodně-ekonomické kontakty. Obchodní obrat mezi našimi státy přesáhl 5,5 miliard dolarů“, oznámil prezident RF.

президент РФ.

Он отметил также, что чешский экспорт в РФ хоть и составляет несколько больше 1 млрд долларов, однако он хорош по качеству, "это машины и оборудование, и это существенно". По словам Путина, в России с большим интересом смотрят на активизацию чешских компаний на российском рынке, в частности в сферах металлургии и машиностроения.

"У нас хорошие связи в сфере энергетики, не только по нефти и газу, но и по высоким технологиям и ядерной энергетике", - отметил российский лидер.

По словам Путина, "объем российских инвестиций в чешскую экономику уже превысил 0,5 млрд долларов, однако это очень мало, возможности российского частного бизнеса и государственных компаний намного больше". Путин сказал, что "положительная динамика российской экономики за последние годы дает возможность значительно активизировать прямые контакты" между различными сферами бизнеса.

В завершающий день визита в Чехию Владимир Путин проведет беседу с

Řekl také, že český export v RF, třebaže činí pouze něco přes 1 miliardu dolarů, je velice kvalitní, „jsou to stroje a zařízení a to je podstatné“. Podle Putinových slov v Rusku sledují aktivizaci českých společností na ruském trhu s velkým zájmem, především v oblasti metalurgie a výroby automobilů.

„Máme dobré vztahy v energetické sféře, která se netýká pouze nafty a plynu, ale také složité technologie a jaderné energetiky“, poznamenal ruský prezident.

Podle Putinových slov „objem ruských investic do české ekonomiky už přesáhl 0.5 miliardy dolarů, ale je to velmi málo, protože možnosti ruského soukromého obchodu i státních společností jsou mnohem větší“. Putin řekl, že „pozitivní dynamika ruské ekonomiky v posledních letech poskytuje možnost významně aktivovat přímé kontakty“ mezi různými sférami obchodu.

V závěrečný den návštěvy v Česku bude

премьер-министром Чехии Иржи Пароубеком. В графике российского лидера значатся также встречи с председателем сената и председателем палаты депутатов парламента, сообщает ИТАР-ТАСС.

Форма официального визита предусматривает и ряд протокольных мероприятий. В частности, Путин и Клаус примут участие в церемонии возложения венков к памятнику советским воинам на Ольшанском кладбище. Там же президенты побеседуют с советскими и чехословацкими ветеранами Второй мировой войны. Лидеры также возложат цветы к памятнику русским офицерам-участникам сражений 1913 года под Дрезденом и Кульмом.

Путин в Чехии : Визит вежливости?

(от 6.3.2006)

1 марта над Пражским Градом развевался флаг Российской Федерации. Впервые президент РФ Владимир Путин посетил Чешскую Республику с официальным визитом. 13 лет на чешскую землю не ступала нога российского президента.

Владимír Klaus jednat s českým **premiérem** Jiřím Paroubkem. V harmonogramu ruského lídra je také setkání s předsedou senátu a předsedou poslanecké sněmovky, sděluje IТАR-TASS.

Forma oficiální návštěvy předpokládá i řadu protokolárních opatření. Klaus i Putin se konkrétně zúčastní ceremoniálu položení věnců k pomníku sovětských vojáků na Olšanském hřbitově. Tam také prezidenti promluví se sovětskými i československými veterány Druhé světové války. Prezidenti také položí květiny k pomníku ruských důstojníků – účastníků bojů roku 1913 u Drážďan a Ulmu.

Putin v Česku: Zdvořilostní návštěva?

1. března se nad Pražským hradem rozevlála vlajka Ruské federace. Vladimír Putin poprvé oficiálně navštívil Českou republiku. 13 let se v české zemi neobjevil ruský prezident. Naposledy, v roce 1993, přijel na návštěvu k Václavu

Последний раз, в 1993 году, в гости к Вацлаву Гавелу приезжал Борис Ельцин.

Многие чешские СМИ (средства массовой информации) оценили визит первого лица России в Чехию как визит вежливости, мол, ничего такого серьезного на межгосударственном уровне подписано не было. Например, заголовок в MF Dnes гласил: «К нам приехал Путин. Хорошо, но не более того». Что ж, если за точку отчета брать два меморандума и один договор о намерениях, то с позицией чешских коллег можно согласиться. Однако есть и другие мерилa. Во-первых, за 13 лет президент Чехии впервые пригласил своего российского коллегу в гости, а тот принял приглашение. Во-вторых, визит Владимира Путина был необходим для придания нового импульса российско-чешским отношениям. В-третьих, никак нельзя забывать об экономических перспективах развития межгосударственных отношений. Не зря же вместе с президентом в Чехию приехала экономическая элита России: глава Росатома Сергей Кириенко, руководитель аппарата правительства РФ, министр, Сергей Нарышкин,

Havlovi Boris Jelcin.

Mноhé české masové sdělovací prostředky ohodnotily návštěvu první osoby Ruska v České republice jako zdvořilostní návštěvu, na mezistátní úrovni nebylo prý podepsáno nic závažného. Například nadpis v MF DNES hlásal: „Přijel k nám Putin. Dobře, ale nic víc“ Jestliže jako odpověď máme brát dvě memoranda a jednu smlouvu o záměrech, pak můžeme s postojem českých kolegů souhlasit. Ale jsou i další měřítka. Za prvé, poprvé po 13 letech pozval český prezident ruského na návštěvu a ten pozvání přijal. Za druhé, návštěva Vladimíra Putina byla nutná, aby byl dán nový impulz rusko-českým vztahům. Za třetí, nelze zapomínat na ekonomické perspektivy rozvoje mezinárodních vztahů. Nebylo zbytečné, že spolu s prezidentem přijela do ČR ekonomická elita Ruska: šef Rosatomu Sergej Kirienko, vedoucí úřadu vlády RF, ministr Sergej Naryškin, guvernátor Sverdlovské oblasti Eduard Rossel, guvernátor Omské oblasti Leonid Poležajev a mnozí další. Všichni se zúčastnili řady setkání s českými kolegy, dohodli se na nových etapách spolupráce

губернатор Свердловской области Эдуард Россель, губернатор Омской области Леонид Полежаев и многие другие. Все они провели ряд встреч с чешскими коллегами, договорились о новых этапах сотрудничества или о продолжении старых связей.

Кто есть кто?

Большая политика делается в кабинетах, за стенами Пражского Града, Кремля или Белого дома. Но малая политика, которая не может не влиять на большую, делается, прежде всего, **в умах людей.**

Накануне визита первой главы российского государства, чешские журналисты принялись **мусолить** свою любимую тему: как хорошо в Чехии и как плохо в России. Причем, орудие для этого избрали самое, **что ни на есть авторитетное** – россиян, живущих в Чехии. Авторитетное – для самих чехов. Откуда им знать, что, например, критик политической власти в России Сергей Левицкий, **гордо называющий себя журналистом и писателем**, боящийся даже думать о возвращении в Россию, примерно раз в три месяца устраивает свои творческие вечера в Российском

небо pokračování ve starých kontaktech.

Kdo je kdo?

Velká politika se dělá v pracovnách za stěnami Pražského hradu, Kremľu nebo Bílého domu. Ale malá politika, která nemůžе nemít vliv na velkou, se dělá především **v mysli lidí.**

V předvečer oficiální návštěvy první hlavy ruského státu začali novináři **omílat** své nejoblíbenější téma: Jak je krásně v Česku a špatně v Rusku. Přičemž si pro to vybrali příklad **maximálně věrohodný** – Rusy, kteří žijí v Česku. Věrohodný – ale pouze pro Čechy. Odkud by také mohli vědět, že například kritik politické moci v Rusku Sergej Levickij, který se **hrdě řadí k novinářům a spisovatelům**, se bojí jen pomyslet na návrat do Ruska, průměrně 1x za 3 měsíce organizuje své umělecké večery v Ruském vědeckém a kulturním centru v Praze, pravidelně se účastní akcí a **audienci** na velvyslanectví RF v Česku.

центре науки и культуры в Праге, регулярно посещает мероприятия и **приемы** в Посольстве РФ в Чехии. Однако, по сообщению веб-сайта aktualne.cz, на котором помещены высказывания главного графомана русской Чехии, о Путине он говорить не хочет. «Как и многие другие чешские русские, которые боятся, что у них потом могут возникнуть проблемы», - с легкой подачи таких вот левицких незамедлительно делают выводы журналисты. А чешский народ им внимает.

Болезнь тема и любовь

Во второй день визита российского главы практически все крупные чешские ежедневные издания вышли с заголовками, в которых упоминался «август 1968». Думаю, что чешские умы еще будет долго **бередить мысль**: так извинился ли Путин за 1968 год или нет? Принять ли слова о моральной, но не юридической ответственности России за 1968 год как извинение или все-таки русский президент ушел от ответа? На совместной пресс-конференции президентов России и Чехии, оба заявили, что между их странами проблем нет. Вацлав Клаус подчеркнул: «Сейчас 2006 год, я не

Ale podle sdělení webové stránky aktualne.cz, na které jsou umístěny výroky hlavního grafomana ruského Česka, o Putinovi hovořit nechce. „Jako i další čeští Rusové, kteří se bojí, že jim poté nastanou problémy“, z nepodložených tvrzení takových jako Levinský neprodleně dělají novináři závěry. A český národ jim věří.

Bolavé téma a láska

Druhý den návštěvy hlavy ruského státu prakticky všechny velké české deníky vyšly s nadpisy, které připomínaly „srpen 1968“. Myslím, že českou mysl bude ještě dlouho **drásat myšlenka**: Omluvil se Putin za rok 1968 nebo ne? Máme přijmout slova o morální, ale ne právní odpovědnosti Ruska za rok 1968 za omluvu nebo se ruský prezident vyhnul odpovědi? Na společné tiskové konferenci prezidentů Ruska a Česka oba oznámili, že mezi jejich státy nejsou žádné problémy. Václav Klaus zdůraznil: „Nyní je rok 2006 a já nevidím důvod, abych hovořil s panem Putinem o tom, co udělal Brežněv v roce 1968.“ **Zároveň**

вижу причин для того, чтобы обсуждать с господином Путиным то, что сделал Брежнев в 1968 году». В свою очередь президент России сказал: «Мы не хотим, чтобы прошлое раздувалось политическими силами и тормозило будущее».

«В основе чешско-российских отношений – прагматизм», – подчеркнул Вацлав Клаус. Но тут вмешался русский сентиментализм, который присущ даже главе государства. Владимир Путин добавил, что в основе отношений не только прагматизм, но и любовь (ВВП, вероятно, имел в виду любовь русских к чехам), к культуре, к месту Чехии в культурном пространстве. Кроме того, российский президент сказал, что был очень удивлен фактом возвращения картины Ивана Крамского: «За всю мою политическую карьеру я впервые сталкиваюсь со случаем, когда нам что-то возвращают. Это очень приятно. Обычно возвращаем мы».

К героическому прошлому оба президента вернулись 2 марта. Владимир Путин и Вацлав Клаус на Ольшанском кладбище в Праге

s tím prezident Ruska řekl: „Nechceme, aby minulost rozdmýchávala politické síly a brzdila budoucnost“.

„Základem česko-ruských vztahů je pragmatismus“, zdůraznil Václav Klaus. Ale vmísil se sem také ruský sentimentalismus, který je vlastní i hlavě státu. Vladimír Putin dodal, že základem vztahů není pouze pragmatismus, ale také láska (V.V. Putin pravděpodobně měl na mysli lásku Rusů k Čechům), ke kultuře, k významu ČR v kulturní oblasti. Ruský prezident řekl, že kromě toho ho velice překvapil fakt, že byl vrácen obraz Ivana Kramského. „Poprvé za svoji politickou kariéru jsem se setkal s případem, kdy nám někdo něco vrací. Je to velice milé. Obvykle vracíme my“.

K hrdinské minulosti se oba prezidenti vrátili 2. března. Vladimír Putin a Václav Klaus položili na Olšanském hřbitově v Praze věnce k pomníku sovětských

возложили венки к мемориалу советским воинам, погибшим за освобождение Праги и к памятнику русским солдатам, положившим жизни во время битвы с наполеоновской армией под Дрезденом в 1913 году.

Как поссорились премьер с президентом

В этот же день в **Лихтенштейнском дворце** Путин провел переговоры с тремя важными персонами чешского истеблишмента: председателем **Нижней палаты чешского парламента** Любомиром Заоралекем, председателем Сената Пршемыслом Сobotкой и премьером Йиржи Пароубеком. Встречи, как это и водится, **были плодотворны**. Но еще не успел президентский самолет приземлиться в Москве, как выяснилось, что визит Путина чуть не поссорил премьера Йиржи Пароубека с Вацлавом Клаусом. Оказывается, чешский премьер настаивал, чтобы все договоры были подписаны именно 2 марта, в день его встречи Путиным, а не 1 марта, как это было запланировано. В Канцелярию президента поступило несколько писем из администрации

вожакů, kteří zahynuli při osvobození Prahy, a na památník ruských vojáků, kteří položili život v bitvě s napoleonskou armádou u Drážďan roku 1913.

Jak se pohádal premiér s prezidentem

V ten samý den jednal Putin v **Lichtenštejnském paláci** s třemi nejvýznamnějšími představiteli českého státu: předsedou **Dolní komory českého parlamentu** Lubomírem Zaorálkem, předsedou senátu Přemyslem Sobotkou a premiérem Jiřím Paroubkem. Setkání, jak se tak stává, **přinesla výsledek**. Ale ještě než prezidenstké letadlo přistálo v Moskvě, ukázalo se, že návštěva Putina trochu rozhádala premiéra Jiřího Paroubka s Václavem Klausem. Vypadá to, že český premiér trval na tom, aby byly všechny smlouvy podepsány výhradně 2. března, v den, kdy se setkal s Putinem, a ne 1. března, jak bylo naplánováno. Kancelář prezidenta dostala několik dopisů od administrace vlády, kde bylo zdůrazněno, že jednání byla výsledkem práce mezivládních komisí a ministrů. Proto by bylo jejich podepsání v přítomnosti členů kabinetu a premiéra

правительства, где было подчеркнуто, что договоры были результатом работы межправительственных комиссий и министров. Поэтому их подписание в присутствии членов кабинета и премьера - было бы логичным и корректным. По мнению премьера Чехии, острая реакция президента и обвинения в угрозе визиту, не что иное, как стремление злоупотребить ситуацией в политических целях. "Вацлав Клаус должен понять, что в чешском конституционном порядке он не обладает таким весом, как российский президент в своей стране", - написано в письме, направленном Администрацией правительства в Канцелярию президента Чехии.

По совету Громова

После встреч в Лихтенштейнском дворце Владимир Путин решил немного изменить программу. По дороге в аэропорт он попросил остановить свой автомобиль, чтобы выпить чешского пива. Как выяснилось, никто из чешских политиков не осмелился пригласить российского главу «в господу», а, не отведав пива, Путин покинуть Чехию не хотел, поэтому бронированный «Мерседес» затормозил у ресторана «У Карлова моста», где президент

логické a korektní. Podle českého premiéra není ostrá reakce prezidenta a obvinění z ohrožení návštěvy nic jiného, než snaha zneužít situace k politickým cílům. „Václav Klaus musí pochopit, že v českém konstitučním zřízení nemá takovou váhu jako ruský prezident ve svojí zemi“, stálo v dopise, který byl poslán do Kanceláře prezidenta republiky.

Na radu Gromova

Po setkání v Lichtenštejnském paláci se Vladimír Putin rozhodl trochu změnit program. Cestou na letiště poprosil řidiče, aby zastavil, aby si mohl vypít české pivo. Ukázalo se, že nikdo z českých politků nenašel odvahu pozvat ruskou hlavu „do hospody“, Putin nechtěl opustit Česko, aniž by ochutnal české pivo. Proto obrněný mercedes zabrzdil u restaurace U Karlova mostu, kde prezident ochutnal českou klobásu a vypil dva půllitry „Plzeňského

отведал чешские колбаски и выпил две кружки «Пльзеньского Праздроя». Хозяева заведения были настолько рады такому гостю, что даже не **собирались брать с него деньги**. Но счет был оплачен, а на память Путин оставил автограф на **меню** заведения. Возможно, посетить этот ресторан Путину посоветовал его **пресс-секретарь** Алексей Громов, который долгие годы работал в Праге и блестяще владеет чешским языком.

Попадает ли Чехия в зависимость от России?

(от 3.3.2006)

В связи с визитом президента Российской Федерации Владимира Путина в Прагу на **повестке дня**, кроме других тем, оказался также вопрос русско-чешских экономических отношений. Россия является одним из ведущих поставщиков газа и нефти для всей Европы, в том числе и для Чешской Республики. Крупные российские фирмы всё больше проникают на чешский рынок, что, по мнению некоторых комментаторов, является опасным и для чешской политики.

Prazdroje“. Majitelé byli tak vděční za takového hosta, že ani **nechtěli, aby zaplatil**. Ale účet byl zaplacen a Putin na památku poskytl autogram na **jídelní lístek** podniku. Je možné, že Putinovi poradil navštívit tuto restauraci jeho **tiskový mluvčí** Andrej Gromov, který dlouho pracoval v Praze a umí výborně česky.

Stane se Česko závislým na Rusku?

V souvislosti s návštěvou prezidenta Ruské federace Vladimíra Putina v Praze se na **programu jednání** kromě jiných témat objevila také otázka týkající se rusko-českých ekonomických vztahů. Rusko je jedním z hlavních dodavatelů plynu a nafty pro celou Evropu, včetně České republiky. Velké ruské firmy stále více pronikají na český trh, což je podle názoru některých komentátorů nebezpečné i pro českou politiku.

Комментатор газеты «LIDOVE NOVINY» Павел Маша считает, что проникновение российских государственных фирм, или фирм, находящихся под влиянием Кремля, на чешский рынок, усиливает зависимость Чехии от России.

«Собственно говоря, Чехия попала в такую зависимость от России, если говорить об экономике, что уже не способна защищать свои интересы. В первую очередь я имею в виду способ, которым Россия отстаивает свои интересы в энергетике и одновременно при приватизации чешских объектов. В прошлом году, например, это произошло, когда фирма «Евраз» хотела приобрести «Vítkovické železárny». Было много обстоятельств, которые говорили не в ее пользу. Тем не менее, личное вмешательство господина Нарышкина убедило правительство отдать это предприятие России. И таких примеров можно найти еще много».

Павел Маша заметил, что во время пресс-конференции чешский президент Вацлав Клаус говорил о

Komentátor Lidových novin Pavel Máša se domnívá, že proniknutí ruských státních firem nebo firem pod vlivem Kremlu na český trh posílí závislost Česka na Rusku.

„Vůbec, je-li řeč o ekonomice, Česko se dostalo do takové závislosti na Rusku, že už není schopné chránit své zájmy. V první řadě mám na mysli způsob, kterým Rusko hájí svoje zájmy v energetice a současně v privatizaci českých objektů. Loni se to například stalo, když firma Evraz chtěla získat Vítkovické železárny. Vyskytlo se mnoho okolností, které hovořily v její neprospěch. Nicméně, osobní zásah pana Naryškina přesvědčil vládu, aby tento podnik dala Rusku. A takových příkladů můžeme nalézt ještě mnoho.

Pavel Máša poznamenal, že v průběhu tiskové konference hovořil český prezident Václav Klaus o tom, že

том, что мы можем поддерживать равновесие в отношениях с Российской Федерацией. Маша считает, что Клаус был не совсем прав.

«И уж совсем не прав он был, когда перед этим в интервью газете «Коммерсант» сказал, что российские фирмы такие же, как и из других стран. Потому что разница заключается в том, что в Чешскую Республику проникают те российские фирмы, которые либо прямо принадлежат государству, либо государством контролируются и регулируются. То есть, экономические отношения с Российской Федерацией имеют совершенно иной характер, нежели с каким угодно другим государством.

Поскольку посредством этого влияния, которое Россия постепенно создает в Чешской Республике, российское правительство, Кремль, может потом оказывать свое политическое влияние. И я считаю огромной ошибкой то, что чешское правительство не видит этот аспект чешско-российских торговых отношений».

Председатель Палаты по экономическим связям со странами

můžeme udržovat rovnováhu ve vztazích s Ruskou federací. Máša si myslí, že Klaus neměl úplnou pravdu.

„A už vůbec neměl pravdu, když v rozhovoru pro časopis „Kommersant“ řekl, že ruské firmy jsou stejné jako firmy z jiných zemí. Protože rozdíl spočívá v tom, že do České republiky pronikají ty firmy, které buď přímo náleží státu, nebo jsou státem kontrolované a regulované. To znamená, že ekonomické vztahy s Ruskou federací mají docela jiný charakter než s kterýmkoliv jiným státem. Jelikož prostřednictvím tohoto vlivu, který Rusko postupně vytváří v České republice, zde může ruská vláda, Kreml, politicky působit. A já pokládám za velikou chybu to, že česká vláda nevidí tento aspekt česko-ruských obchodních vztahů

Předseda Komory ekonomických vztahů

СНГ Франтишек Масопуст не согласен с мнением Павла Маши по поводу влияния России на политику Чешской Республики посредством **экономического давления**.

«Нет сомнений, что в области энергетических ресурсов существует зависимость Чехии от русского газа и нефти. Но я бы ни в коем случае не согласился с мнением, что вступление российских капиталовложений в чешскую экономику обозначает возвращение в зависимость от Москвы, от России. Меня удивляет такое одностороннее видение этой проблемы. Если мы будем думать согласно этой парадигме, тогда можно поставить и вопрос, не находимся ли мы в зависимости от Варшавы, так как польская фирма «Орлен» будет покупать чешский «Юнипетроль»».

По мнению Павла Маши, европейские страны, за исключением Чехии, не допускают, чтобы российские фирмы проникли в их сферу энергетики.

«Я бы хотел процитировать комментарий с «Блумберга», в котором было написано, что в

se státy SNS František Masopust nesouhlasí s názorem Pavla Máši ve věci vlivu Ruska na politiku České republiky prostřednictvím **ekonomického tlaku**.

„Není pochyb, že v oblasti energetických zásob je Česko závislé na ruském plynu a naftě. Ale v žádném případě bych nesouhlasil s názorem, že by vstup ruských kapitálových vkladů do české ekonomiky znamenal návrat k závislosti na Moskvě, na Rusku. Udivuje mne takový jednoznačný pohled na tento problém. Budeme-li přemýšlet podle tohoto paradigmatu, můžeme si položit i otázku, jestli nebudeme závislí na Varšavě, pokud polská firma „Orlen“ koupí český „Unipetrol“.

Podle Pavla Máši evropské státy s výjimkou Česka nedopustí, aby se ruské firmy dostaly do jejich oblasti energetiky.

„Chtěl bych citovat komentář z „Blumbergu“, v kterém bylo napsáno, že dnes si lze snadněji představit, že si

настоящее время легче представить себе, что Усама бен Ладен купит себе Нью-Йоркский аэропорт им.Кеннеди, чем что какая-то иностранная, а в первую очередь, российская, фирма завладеет энергетическим предприятием в Евросоюзе. И он был прав, такова реакция остальной Европы».

И что по этому поводу думает эксперт по экономическим связям с СНГ Франтишек Масопуст?

«Россия вывозит газ и нефть во всю центральную Европу, включая Германию и Венгрию. Их положение подобно нашему. Конечно, 80 процентов нефти, которую мы ввозим с Востока, создает определённого рода риск зависимости. Но вспомните момент, когда происходил конфликт между Россией и Украиной по поводу нефти и газа. Тогда Венгрия была первой, кто кричал «Помогите! Помогите! Нам закрывают газ!» Мы не единственные, кем Россия хочет манипулировать. Речь идёт о создании партнёрских отношений. И это нам позволяет тот факт, что мы являемся членом Европейского

Usama bin Ládin koupí Kennedyho letiště v New-Yorku, než že nějaká, a v první řadě ruská, firma bude řídit energetické podniky v EU. A měl pravdu, taková je reakce zbytku Evropy“.

А со си о tomto podnětu myslí expert na ekonomické vztahy s SNS František Masopust?

„Rusko dováží plyn a naftu do celé centrální Evropy, včetně Německa a Maďarska. Jejich postavení je podobné jako naše. Samozřejmě, 80% nafty, kterou dovážíme z Východu, tvoří určitý druh rizika závislosti. Ale vzpomeňte si na okamžik, kdy probíhal konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou kvůli naftě a plynu. Tehdy bylo Maďarsko první, které křičelo: Pomozte! Pomozte! Zavírají nám plyn! Nejsme jediní, kým chce Rusko manipulovat. Jde o vytváření partnerských vztahů. A to nám dovoluje fakt, že my jsme členy Evropské unie, členy ohromného komplexu, který tvoří veškerou všeobecnou ekonomickou a zahraniční politiku. To znamená, že Rusko pro nás nepředstavuje tak

Союза, членом огромного комплекса, который создаёт общую экономическую и зарубежную политику. Значит, Россия для нас не представляет тот огромный колосс, который может Чехию уничтожить»

ohromný kolos, který by mohl Česko zničit“.

ZÁVĚR

Dvacáté století přineslo Čechům více politických útrap než úspěchů. Většina z nich měla svůj původ v zahraničí; ať už to byla forma přímé vojenské agrese Hitlera a Brežněva nebo podobně hrozná politická vměšování během stalinských politických procesů a řádění.

Poslední tragédií bylo dvacet let sovětské okupace a komunistická "normalizace", která začala mizet až po roce 1989. Teprve od této doby může česká politická reprezentace zaujímat samostatné postoje k mezinárodním otázkám. Padesát let předtím to nebylo možné.

Hledání vyrovnaného poměru k Rusku je zatíženo čerstvějším traumatem přežívajícím ve společnosti. Rusko zůstalo nemalou vojenskou mocností. Jeho hospodářství se po velikém kolapsu znovu oživuje, ekonomická spolupráce se znovu rozšiřuje. Naše politické vztahy jsou však stále zatíženy minulostí.

Návštěva ruského prezidenta byla příležitostí k diskusi o našich vzájemných vztazích a jejich budoucnosti. Zdaleka se nejednalo jen o obchodních záležitostech, které jsou pro politickou reprezentaci vždy aktuální a přinášejí snadno dosažitelné politické body. V komentářích našich vztahů s Ruskem převažují dva protikladné názory – jeden říká, že české trauma z okupace se stává rychle minulostí a zůstává problémem jen pro starší generaci, že je potřebné rychle se chopit velkých obchodních příležitostí, které východní trhy nabízejí. Druhý tábor komentátorů upozorňuje na ruské problémy a odlišnosti. Omezenou svobodu slova, rizika pro zahraniční investory, válku v Čečensku.

Česká polistopadová změna a snaha o vymanění se z ruského vlivu se odehrávala jak v politické rovině – požadavek na okamžitý odchod okupačních vojsk, vystoupení z Varšavské smlouvy, urychlená snaha vstoupit do NATO a EU; tak ve sféře ekonomické – český návrh na zrušení RVHP, vybudování ropovodu z Německa, zákazu prodeje ropného průmyslu ruským zájemcům a podobně.

V současnosti se s Ruskem potkáváme v Bruselu, na Balkáně, na Blízkém východě, v Ukrajině, Bělorusku, ve střední Asii i jinde. Rusko má své vlastní vztahy se všemi velkými hráči světové politiky - USA, EU, Japonskem, Čínou, Indií, arabskými zeměmi. Ruské cíle nejsou vždy shodné s zájmy Evropské unie nebo našimi. Vzorem pro nové členské země EU je přijetí politické kultury staré části Evropy a přiblížení se její úrovni, způsobům uvažování a jednání.

Přestože výběr překládaných zpráv v této práci mapuje poměrně krátké časové období, je patrné, že výsledky jednání svým významem zasáhnou konkrétně a znatelně do dalšího obnovování česko-ruských vztahů. Obě země budou nejspíš usilovat o posílení a zkvalitnění

přetrhaných obchodních a hospodářských kontaktů, které v budoucnu pomohou jejich ekonomickému rozvoji.

Já osobně si myslím, že návštěva Vladimíra Putina v Česku byla v rámci rusko-českých vztahů velkým krokem kupředu. Byly zde podepsány důležité smlouvy a dohody, které v praxi ulehčí mnoho věcí, a co je nejdůležitější, tyto smlouvy se začaly ihned dodržovat. Například Česká národní banka hraje v obchodu s Ruskem významnou roli. V rámci návštěvy prezidenta Ruské federace Putina byla slavnostně podepsána Rámcová úvěrová smlouva mezi Českou exportní bankou a Vněšekonombankou pro střednědobé financování vývozu z ČR do Ruské federace. Tato smlouva umožní pružnější a výhodnější financování připravovaných projektů v oblasti spolupráce českých a ruských podniků. Úvěry na export a investice do Ruska tvoří dnes v portfoliu ČEB více než 20% a lze předpokládat, že s rozvojem spolupráce obou zemí tento podíl dále vzroste.

РЕЗЮМЕ

В моей бакаларской работе я занималась темой „чешско-русские контакты за последние годы для материала русских газет и журналов“. В этой работе я обратила внимание на официальный визит российского президента Владимира Путина в Чешской Республике, которая состоялась в начале марта этого года. Владимир Путин здесь встретился с чешским президентом Васловом Клаусом и правительством этой страны. Был подписан Меморандум по обмену информацией и сотрудничеству в области создания и функционирования особых экономических зон в РФ и промышленных зон в Чехии. Также подписан Меморандум о намерениях между МЧС России (Министерство по чрезвычайным ситуациям) и МВД (Министерство внутренних дел) Чехии по сотрудничеству в области предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций, пожарной безопасности и защиты населения и соглашение между банками о кредитовании чешского экспорта машин и оборудования в РФ. Эту тему я избрала, потому что я думаю, что очень важно знать то, что происходит на современной политической сцене и каковы русско-чешские отношения.

Основной задачей было найти статьи на русском языке касающиеся русско-чешских отношений и после того их адекватно перевести на чешский язык.

Моя бакаларская работа состоит из двух частей: теоретической и практической. В теоретической части я занималась теорией перевода, переводческими методами, характеристикой научного и публицистического стилей. Я использовала литературу, указанную в конце работы.

В практической части я сосредоточилась на перевод русских оригиналов на чешский язык. Я работала с переводными и специальными словарями, и словарем сокращений. Оба текста, русский оригинал и его чешский перевод, указаны в двух параллельных столбиках и красным цветом в них обозначены выражения более трудные для перевода.

Я думаю, что визит русского президента в Чешской Республике был в рамках русско-чешских отношений большой шаг вперед и что этот визит принесет пользу.

SEZNAM LITERATURY

Biografie:

Knittlová, D.: K teorii i praxi překladu, Olomouc 2002

Pilátová, J.: Publicistický styl a jeho postavení v systému funkčních stylů, Olomouc 2000

Žváček, D.: Úvod do teorie překladu pro rusisty. Olomouc 1998

Комиссаров, Б.Н. Современное переводение, Москва 2002

Slovníky:

Vágnerová M.,: Slovník zkratk a zkratkových slov v současné ruštině, Písek 2001

Šroufková, M. a kol.: Rusko-český, česko-ruský slovník, Leda, Praha 1998

Korostenski, J., Matyušová, Z. a kol.: Rusko-český slovník pro obchodní sféru, Jihočeská
univerzita, České Budějovice 1996

Korostenski, J., Vágnerová, M.: Česko-ruský slovník pro obchodní sféru, Jihočeská
univerzita, České Budějovice 2000

Internetové stránky:

www.news.ru

www.inosmi.ru

www.czechtoday.cz

www.businessinfo.cz

www.rg.ru

www.izvestia.ru

www.oldgazette.ru

www.informika.ru